

01661716

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI.410.003.02.2016
P/16/028

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

(wystąpienie pokontrolne z dnia 22 kwietnia 2016 r., zmienione zgodnie z treścią uchwały Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 9 czerwca 2016 r. KPK-KPO.443.093.2016, podjętej w sprawie zastrzeżeń)

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/028 – Dopuszczanie pojazdów do ruchu drogowego
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontrolerzy	Piotr Jurkin - starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98192 z dnia 15 stycznia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Grajewie, ul. Strażacka 6B, 19-200 Grajewo ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zygmund Kruszyński – Starosta Grajewski ² (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie³ działania Starosty Grajewskiego jako organu dopuszczającego pojazdy do ruchu drogowego.

Ocenę negatywną uzasadniają ujawnione nieprawidłowości polegające na:

- niewydaniu decyzji o zakazie prowadzenia stacji kontroli pojazdów (dalej: „SKP”) przez Zespół Szkół w Szczuczynie, mimo nieuzyskania przez ten podmiot wymaganego przepisami prawa poświadczenia Transportowego Dozoru Technicznego (dalej: „TDT”), co naruszało art. 83b ust. 2 pkt. 3 lit. c ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym⁴,
- wszczęciu z opóźnieniem postępowania administracyjnego w zakresie cofnięcia uprawnień do wykonywania badań technicznych pojazdów dwóm diagnostom,
- nieudokumentowaniu we wszystkich 20 protokołach z kontroli realizowanych w SKP działających na terenie Powiatu Grajewskiego⁵, sposobu przeprowadzenia niektórych czynności kontrolnych, a także, mimo wydania w 2015 roku sześciu przedsiębiorcom zaleceń pokontrolnych, nie wyznaczenia im terminu ich realizacji,
- niesprawowaniu w pełnym zakresie, wynikającym z art. 83b ust. 2 pkt 1 lit a-c ustawy Prawo o ruchu drogowym, nadzoru nad SKP z terenu Powiatu,
- nie podjęciu działań wobec przedsiębiorcy, który w okresie od 23 do 25 listopada 2015 r. wykonywał działalność gospodarczą bez posiadania, wymaganego art. 83 ust. 3 pkt 5 ustawy Prawo o ruchu drogowym, poświadczenia TDT,
- przeprowadzeniu w trzech SKP (z 11 działających w 2015 r. na terenie Powiatu), czynności kontrolnych po upływie 12 miesięcy licząc od dnia przeprowadzenia ostatniej kontroli, co naruszało art. 83b ust. 2 pkt 1 ww. ustawy.

¹ Starostwo Powiatowe w Grajewie zwane dalej „Starostwem” lub „Urzędem”.

² Pan Zygmund Kruszyński jest Starostą Powiatu Grajewskiego od 20 stycznia 2016 r.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej wg proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową.

⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 1137 ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą Prawo o ruchu drogowym”.

⁵ Zwanego dalej „Powiatem”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Rozpatrywanie wniosków o wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących SKP oraz prowadzenie akt rejestrowych

Opis stanu
faktycznego

1.1. Do rejestru przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie Powiatu w zakresie stacji kontroli pojazdów (dalej: „rejestr SKP”) założonego przez Starostę 13 grudnia 2004 r. wpisano ogółem 13 przedsiębiorców, z tego pięciu ujęto w 2004 roku, pięciu w latach 2005–2013, jednego w 2014 oraz dwóch w 2015 roku. W 2011 roku wykreślono jednego przedsiębiorcę, zaś kolejnego w 2015 roku. Rzetelnie i na bieżąco dokonywano aktualizacji danych związanych m.in. ze zmianami w zakresie uprawnień na przeprowadzanie badań technicznych przez poszczególne stacje kontroli pojazdów (dalej: „SKP”). Od 1 stycznia 2014 r. do 29 lutego 2016 r. na terenie Powiatu działało ogółem 12 SKP. W zakresie rozpatrywania wniosków o wpis do rejestru badaniem objęto osiem podmiotów ujętych w nim po 2004 roku i działających w okresie objętym kontrolą⁶. We wszystkich przypadkach wnioski o wpis złożono na drukach zgodnych ze wzorem określonym w § 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 1 października 2004 r. w sprawie wzorów dokumentów wymaganych dla wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia stacji kontroli pojazdów⁷ oraz załączano do nich poświadczenia zgodności wyposażenia i warunków lokalowych wydanych przez Dyrektora TDT, a także oświadczenia podpisane przez przedsiębiorców, których treść i forma odpowiadała wymogom zawartym w art. 83a ust. 4 i 5 ustawy Prawo o ruchu drogowym. Do wniosków dołączano także kopie dokumentów określonych w art. 83a ust. 3 ww. ustawy. Nie odnotowano przypadku odmowy wpisu do rejestru SKP.

(dowód: akta kontroli str. 4-21,67-68)

1.2. Rzetelność oświadczeń składanych przez przedsiębiorców weryfikowano m.in. z przedkładanymi zaświadczeniami z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (dalej: „CEIDG”), odpisami z Krajowego Rejestru Sądowego (dalej: „KRS”) oraz zaświadczeniami o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej oraz, jak wyjaśnił pracownik Wydziału Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych Starostwa Grajewskiego (dalej: „Wydziału”) odpowiedzialny za weryfikację dokumentów przedkładanych przez wnioskodawców celem wpisu przedsiębiorców do rejestru SKP: *„Każdorazowo proszono o okazanie dowodu osobistego i na tej podstawie ustalano tożsamość wnioskodawcy. Nie udokumentowałem tej czynności m.in. poprzez kopie przedmiotowych dowodów osobistych i załączeniem ich do akt poszczególnych spraw związanych z wpisaniem przedsiębiorców do rejestru SKP prowadzonego przez Starostę”*.

(dowód: akta kontroli str. 22-66, 69-70)

1.3. We wszystkich ośmiu przypadkach objętych badaniem do rejestru SKP wpisano podmioty posiadające status przedsiębiorcy, zgodnie z art. 83 ust. 2 ustawy Prawo o ruchu drogowym.

(dowód: akta kontroli str. 22-66)

1.4. We wszystkich badanych przypadkach do rejestru SKP wpisano wyłącznie podmioty posiadające ważne poświadczenie zgodności wystawione przez Dyrektora TDT dla tych jednostek.

(dowód: akta kontroli str. 22)

1.5. W Starostwie nie opracowano pisemnych procedur uniemożliwiających dokonanie wpisu do rejestru przedsiębiorców w przypadkach określonych w art. 68 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej⁸, tj. wydania prawomocnego orzeczenia zakazującego przedsiębiorcy wykonywania działalności gospodarczej, złożenia przez niego oświadczenia niezgodnego ze stanem faktycznym, nieusunięcia naruszeń warunków wymaganych do wykonywania działalności w wyznaczonym przez organ terminie oraz stwierdzenia rażącego naruszenia warunków koniecznych do prowadzenia działalności regulowanej. Z wyjaśnień Naczelnik Wydziału wynika, że nie opracowano stosownych procedur: *„ (...) ponieważ zawsze oprócz dokumentów wymaganych przy wpisie do rejestru przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów, proszono wnioskodawcę*

⁶ Okres objęty kontrolą: 2014 – 2016 (do dnia zakończenia kontroli).

⁷ Dz. U. z 2004 r., Nr 223, poz. 2264.

⁸ Dz. U. z 2015 r., poz. 584 ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o swobodzie działalności”.

o przedłożenie aktualnego zaświadczenia z KRK o niekaralności. We wszystkich przypadkach przedsiębiorcy ubiegający się o stosowny wpis przedkładali takie zaświadczenia.” (dowód: akta kontroli str. 71-74)

1.6. W rejestrze SKP figurowały wyłącznie stacje położone na obszarze Powiatu. (dowód: akta kontroli str. 4-21)

1.7. We wszystkich badanych przypadkach, stosownie do wymogu określonego w art. 83a ust. 6 ustawy Prawo o ruchu drogowym, w rejestrze SKP odnotowywano dane określone w art. 83a ust. 3 ww. ustawy. Wpisy oraz wydawanie zaświadczeń potwierdzających ich dokonanie realizowano w terminie siedmiu dni od dnia wpłynięcia kompletnego wniosku, zgodnie z wymogami art. 67 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności. (dowód: akta kontroli str. 22-23, 41, 54)

1.8. Akta rejestrowe prowadzone dla podmiotów objętych badaniem zawierały wymagane dokumenty stanowiące podstawę wpisu do rejestru SKP, określone w art. 83a ust 3 i 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym. We wszystkich przypadkach zakres uprawnień diagnostów odpowiadał zakresowi badań wykonywanych przez poszczególne stacje. W ww. aktach gromadzono m.in. odciski pieczęci poszczególnych SKP i zatrudnionych w nich diagnostów wraz z ich podpisami oraz kopie uprawnień diagnostów.

We wszystkich ośmiu przypadkach w latach 2014–2015 w rejestrze SKP na bieżąco aktualizowano dane dotyczące składu osobowego diagnostów zatrudnionych w poszczególnych stacjach kontroli pojazdów. (dowód: akta kontroli str. 4-18, 23-66)

1.9. Na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 22 maja 2009 r o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw⁹ do 31 grudnia 2015 r. trzy podstawowe SKP (BGR/001/P, BGR/003/P oraz BGR/005/P) działające na terenie Powiatu miały możliwość wykonywania niektórych dodatkowych badań zastrzeżonych dla okręgowych SKP (oznaczonych symbolem f¹⁰). Przedsiębiorcy prowadzący SKP Nr BGR/001/P oraz BGR/003/P uzyskali, stosownie do wymagań określonych w ww. przepisie, poświadczenia TDT na wyposażenie i warunki lokalowe w zakresie prowadzenia podstawowych stacji kontroli pojazdów¹¹ (tj. bez możliwości przeprowadzania badań oznaczonych symbolem f). Kopie poświadczeń zamieszczono w aktach rejestrowych przedmiotowych stacji. W obu przypadkach dokonano aktualizacji wpisów w rejestrze SKP. Pieczęcie, na zgodne z posiadanym zakresem badań wymieniono odpowiednio 11 stycznia i 26 lutego 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 4-18, 75-77, 365-367)

Stacja kontroli pojazdów nr BGR/005/P nie uzyskała wymaganego w art. 83 ust 3 pkt. 5 ustawy Prawo o ruchu drogowym, poświadczenia TDT. W związku z powyższym wobec Zespołu Szkół w Szczuczynie, tj. podmiotu prowadzącego ww. SKP wszczęto postępowanie w sprawie zakazu prowadzenia stacji kontroli pojazdów¹². W dniu 8 stycznia 2016 r. do Starostwa wpłynęło pismo z prośbą o wstrzymanie procedury wykreślenia Zespołu Szkół z rejestru SKP w związku z zakupem i unowocześnieniem odpowiednich urządzeń służących do przeprowadzania badań technicznych pojazdów oraz ponownym wystąpieniem do TDT o przeprowadzenie kontroli poświadczającej zgodność wyposażenia i warunków lokalowych z odpowiednimi wymogami do przeprowadzania badań technicznych pojazdów. Starosta przychylił się do prośby i zawiesił przedmiotowe postępowanie¹³. Wraz z pismem przekazano Starostwu w depozyt użytkowane przez stację pieczęcie.

W dniu 29 lutego 2016 r. Zespół Szkół w Szczuczynie, decyzją nr TDT-P-290/16 uzyskał potwierdzenie posiadania odpowiedniego wyposażenia i warunków lokalowych do prowadzenia podstawowej SKP. W związku z powyższym decyzją Nr WT.5421.5.2016 r. z 3 marca 2016 r. Starosta umorzył postępowanie w sprawie wykreślenia podmiotu z rejestru działalności regulowanej¹⁴. (dowód: akta kontroli str. 78-87)

⁹ Dz. U. Nr 97, poz. 802. Ustawa zwana dalej „ustawą o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowy”.

¹⁰ Pojazdu marki SAM co do zgodności z warunkami technicznymi.

¹¹ Odpowiednio: Nr TDT-P-1673/15 z 19 października 2015 r. oraz Nr TDT-P-2136/15 z 26 listopada 2015 r.

¹² Zawiadomienie Nr WT.5421.2.2016 z 4 stycznia 2014 r.

¹³ Postanowienie nr WT.5421.4.2016 z 11 stycznia 2016 r.

¹⁴ Pieczęcie na zgodne z posiadanym zakresem badań wymieniono 10 marca 2016 r.

W dniu 21 maja 2014 r. do Starostwa wpłynął prawomocny wyrok¹⁵ sądu skazujący przedsiębiorcę/wspólnika spółki prowadzącą SKP Nr BGR/001/P na karę pozbawienia wolności za poświadczenie nieprawdy co do okoliczności mających znaczenie prawne, tj. potwierdzenia wykonania badań technicznych dla pojazdu, podczas gdy nie wjeżdżał on na stanowisko diagnostyczne i nie był sprawdzany jego stan techniczny. W związku z powyższym 11 lipca 2014 r.¹⁶ wszczęto postępowanie administracyjne w przedmiotowej sprawie. Decyzją Nr WT.5422.01.D.2014 r. z 12 sierpnia 2014 r. wydano zakaz prowadzenia stacji kontroli pojazdów przez spółkę poprzez wykreślenie jej z rejestru działalności regulowanej. Strona złożyła odwołanie do SKO w Łomży, który orzeczeniem Nr SKO.403/18/2014 r. z 12 września 2014 r. uchylił zaskarżoną decyzję i umorzył w całości postępowanie pierwszej instancji.

W dniu 30 października 2014r. wszczęto postępowanie w sprawie wydania decyzji o zakazie prowadzenia działalności wobec skazanego ww. wyrokiem wspólnika spółki prowadzącej SKP/001/P. Decyzją Nr WT.5421.02.D.SK.2014 z 24 listopada 2014 r. pozbawiono skazanego udziałowca spółki prawa prowadzenia stacji kontroli pojazdów poprzez wykreślenie go z rejestru SKP. Strona odwołała się od przedmiotowej decyzji do SKO w Łomży, który orzeczeniem SKO.403/27/2014 z 15 grudnia 2014 r. utrzymał ją w mocy. Orzeczenie zaskarżono do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, który postanowieniem z 20 lutego 2015 r. wstrzymał wykonanie przedmiotowej decyzji do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy¹⁷. Wyrokiem II SA/Bk 74/15 z 28 kwietnia 2015 r. oddalono skargę w przedmiocie orzeczenia zakazu prowadzenia SKP. Wyrok uprawomocnił się 20 czerwca 2015 r. Orzeczenie wraz z aktami sprawy wpłynęło do Starostwa 16 lipca 2015 r. Przedsiębiorcę wykreślono z rejestru 17 lipca 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 88-124)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Starostwo nie wydało decyzji o zakazie prowadzenia SKP, przez Zespół Szkół w Szczuczynie mimo nieuzyskania przez ten podmiot wymaganego prawem poświadczenia TDT, co naruszało art. 83b ust. 2 pkt. 3 lit. c ustawy Prawo o ruchu drogowym. Zgodnie z tym przepisem Starosta wydaje przedmiotową decyzję w przypadku rażącego naruszenia warunków wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia stacji kontroli pojazdów. Jak wyjaśniła Naczelnik Wydziału: *„Wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie wykreślenia ww. SKP z rejestru prowadzonego przez Starostę. Po uzyskaniu negatywnej decyzji z TDT, właściciel SKP złożył oświadczenie, że z dniem 01.01.2016 r. nie będzie wykonywał badań technicznych i na tę okoliczność zwrócił pieczęcie stacji i diagnostów do Starostwa. Wystąpił również o zawieszenie wszczętego postępowania, z powodu uzupełniania brakujących elementów w wyposażeniu stacji. Starostwo przychyliło się do prośby właściciela SKP. W dniu otrzymania pozytywnej decyzji z TDT (29.02.2016 r.) umorzono przedmiotowe postępowanie administracyjne. Pomimo braku wykreślenia SKP z rejestru prowadzonego przez Starostę ww. podmiot nie wykonywał badań technicznych pojazdów. W przyszłości w takich przypadkach będziemy bezwzględnie przestrzegać zapisów art. 83b ust 2 pkt. 3 lit c) ustawy Prawo o ruchu drogowym i takie podmioty będą wykreślane z rejestru przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów na terenie Powiatu Grajewskiego”*. (dowód: akta kontroli str. 71-74, 78-87)

Ocena cząstkowa

Wpisy do rejestru przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów na terenie Powiatu realizowano na podstawie kompletu wymaganych dokumentów. Starostwo rzetelnie prowadziło akta rejestrowe podmiotów prowadzących SKP, terminowo rejestrowało i wydawało zaświadczenia potwierdzające dokonanie wpisów oraz na bieżąco aktualizowało prowadzony rejestr SKP. Negatywnie natomiast należy ocenić niewydanie przez Starostę decyzji w przedmiocie zakazu prowadzenia SKP i niewykreślenie z rejestru SKP podmiotu, który rażąco naruszył warunki wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia stacji kontroli pojazdów.

¹⁵ Sygn. akt IX K 728/13 z 7 października 2013 r.

¹⁶ Przedmiotowe postępowanie wszczęto 51 dni po wpłynięciu do starostwa kopii prawomocnego wyroku skazującego.

¹⁷ Postanowienie wpłynęło do starostwa 2 marca 2015 r.

2. Postępowania w sprawie wydawania uprawnień do wykonywania badań technicznych pojazdów

Opis stanu faktycznego

2.1. W Starostwie nie prowadzono rejestru wystawionych decyzji administracyjnych w zakresie wydawania diagnostom uprawnień do wykonywania badań technicznych pojazdów. Wnioski oraz dokumenty dotyczące nadawania uprawnień do wykonywania badań technicznych pojazdów gromadzono w oddzielnych teczках przypisanych dla poszczególnych diagnostów. (dowód: akta kontroli str. 123-124)

2.2. Sprawy z zakresu nadania uprawnień diagnostom do wykonywania badań technicznych pojazdów przygotowywały dwie osoby (pracownik i Naczelnik Wydziału). Decyzje o nadawaniu stosownych uprawnień wydawała i podpisywała Naczelnik Wydziału, zgodnie z posiadanym imiennym upoważnieniem Starosty Grajewskiego¹⁸. Kompleksowe prowadzenie jednoosobowo spraw z ww. zakresu przez Naczelnik Wydziału powodowało niezachowanie „zasady wielu oczu”, co mogło wpływać niekorzystnie na minimalizowanie ryzyka popełnienia błędu. (dowód: akta kontroli str. 71-74, 125-132, 154, 523)

2.3. Prawidłowość wykonywania obowiązków przez Naczelnik Wydziału, Starosta oceniał podczas dokonywania okresowej oceny kwalifikacyjnej pracownika samorządowego. Dokonując takiej oceny w 2007 roku wyraził się pozytywnie o wykonywaniu przydzielonych jej zadań¹⁹. (dowód: akta kontroli str. 133-137)

2.4. Kontrolą objęto osiem²⁰ przypadków dotyczących wydawania uprawnień przez Starostę do wykonywania badań technicznych pojazdów w latach 2007–2015. Decyzje o nadaniu uprawnień do przeprowadzenia badań technicznych podejmowano po przedłożeniu, przez ubiegające się osoby, dokumentów potwierdzających spełnienie wymogów określonych w art. 84 ust 2 ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz § 2 i 14 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do diagnostów²¹. W trzech przypadkach²² uprawnienia do wykonywania badań technicznych pojazdów wydano osobom, które ukończyły kursy i szkolenia dla diagnostów oraz złożyły z pozytywnym wynikiem egzamin przed 2004 rokiem, a także udokumentowały odpowiedni staż pracy na stacji diagnostycznej lub w warsztacie naprawy pojazdów. Zakresy szkoleń, jak i treść wydanych zaświadczeń odpowiadały wytycznym wynikającym z rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 listopada 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do diagnostów²³. W pozostałych pięciu przypadkach²⁴ do wniosków o nadanie stosownych uprawnień dołączano m.in.: dokumenty potwierdzające posiadanie przez kandydatów wymaganego wykształcenia, tj. kopie świadectw dojrzałości lub dyplomów ukończenia szkół wyższych, zaświadczenia i świadectwa pracy dokumentujące długość dotychczasowej praktyki zawodowej oraz kopie zaświadczeń o ukończeniu szkoleń w zakresie rodzajów badań do wykonywania których ubiegali się wnioskodawcy i zaświadczenia potwierdzające zdanie egzaminu kwalifikacyjnego w zakresie uprawniającym do wykonywania badań zgodnie z wnioskiem. W ww. okresie do Starostwa nie wpłynęły wnioski o rozszerzenie posiadanych uprawnień.

W siedmiu przypadkach (z ośmiu objętych badaniem) kopie złożonych dokumentów w teczках osobowych poszczególnych diagnostów nie były potwierdzone za zgodność z oryginałem. Z wyjaśnień Naczelnik Wydziału wynika, że: *„Za każdym razem, gdy dana osoba składała wniosek o wydanie uprawnień do wykonywania badań technicznych (...) okazywała do wglądu oryginały dokumentów m.in. potwierdzających posiadane wykształcenie, zaświadczenia o ukończeniu szkoleń i kursów dla diagnostów, zaświadczenia potwierdzające zdanie egzaminu kwalifikacyjnego, świadectwa pracy, umowy o pracę (...). Każdorazowo osobiście kopiowaliśmy te dokumenty i dołączano je do teczek osobowych diagnostów (...). W przypadku gdy dostarczano nam już kopie takich dokumentów poświadczonych za zgodność z oryginałem przez osoby wnioskujące, prosiliśmy*

¹⁸ Upoważnienie Nr 1/2001 z 2 stycznia 2001 r., także pkt. 17 lit. d) i e) zakresu obowiązków.

¹⁹ Ostatnią ocenę z wynikiem bardzo dobrym przeprowadzono 4 września 2007 r.

²⁰ Wszystkie wydane po 2004 roku.

²¹ Dz. U. Nr 246, poz. 2469 ze zm. – rozporządzenie zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie wymagań dla diagnostów”.

²² Dotyczy nadania uprawnień o Nr BGR/D/0020, BGR/D/0021, BGR/D/0022.

²³ Dz. U. Nr 208, poz. 1769.

²⁴ Dotyczy nadania uprawnień o Nr BGR/D/0016, BGR/D/0017, BGR/D/0018, BGR/D/0019 i BGR/D/0023.

o okazanie oryginałów i dopiero po osobistym porównaniu przedkładanych kopii z oryginałami dołączano je do teczki diagnosty (...). Natomiast brak na niektórych dokumentach poświadczenia za zgodność z oryginałem wynika z przeoczenia”.

(dowód: akta kontroli str. 69-74, 138-264)

2.5. We wszystkich badanych przypadkach wydane przez Starostę uprawnienia były zgodne z zakresem odbytych szkoleń oraz zakresem uprawnień poddanych ocenie podczas egzaminu kwalifikacyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 138-264)

2.6. Starostwo nie zasięgało informacji w sąsiadujących powiatach o diagnostach, którym cofnięto wydane uprawnienia. Jak wyjaśniła Naczelnik Wydziału: „Z powodu dużej ilości bieżących obowiązków oraz małej liczby pracowników Wydziału nie występowaliśmy o takie informacje do innych starostw. Otrzymywaliśmy jedynie z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego powiadomienia o nadaniu lub cofnięciu uprawnień diagnostom z terenu województwa podlaskiego lub kraju”.

(dowód: akta kontroli str. 69-74)

2.7. Z informacji uzyskanych od Komendanta Powiatowego Policji w Grajewie wynika, że funkcjonariusze Policji podczas kontroli drogowych mają dostęp do bazy danych Centralnej Ewidencji Pojazdów za pomocą terminali mobilnych. Weryfikacja podczas kontroli drogowej czy uwidocznione w dowodzie rejestracyjnym ostatnie badanie techniczne zostało faktycznie przeprowadzone przez konkretną stację diagnostyczną nie jest możliwe. Z Policji widoczna jest następna data badania technicznego oraz podane źródło zgłoszenia, tj. „SI-POJAZD”. W latach 2014–2016 (do 31 stycznia) nie odnotowano przypadków sfalszowania potwierdzenia wykonania przeglądu technicznego. W ww. okresie z powodu złego stanu technicznego zatrzymano odpowiednio 229, 180, i 19 szt. dowodów rejestracyjnych. Nie odnotowano przypadków zatrzymania dowodu rejestracyjnego z powodu złego stanu technicznego pojazdu w krótkim czasie od wykonania przeglądu, ponieważ prowadzone rejestry zatrzymanych dokumentów nie uwzględniają takiego kryterium. Z powodu braku badań technicznych w latach 2014–2016 (do 31 stycznia) zatrzymano odpowiednio 220, 254, i 17 szt. dowodów rejestracyjnych pojazdów. W powyższym okresie nie prowadzono postępowań karnych dotyczących poświadczeń nieprawdy przez diagnostów. W 2014 roku prowadzono postępowanie dotyczące posługiwania się pieczęciami jednej ze stacji kontroli pojazdów w Grajewie przez osobę nieuprawnioną, która za pomocą tych pieczęci potwierdzała przeprowadzanie badań technicznych pojazdów. Postępowanie zostało zainicjowane przez właściciela stacji kontroli pojazdów i zakończyło się skierowaniem aktu oskarżenia do sądu.

(dowód: akta kontroli str. 264-266)

2.8. W przypadkach zmiany przez diagnostów miejsca zatrudnienia zachowywano dotychczasowe numery jego uprawnień, zgodnie z wymogiem załącznika Nr 9 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 28 listopada 2014 r. w sprawie szkolenia i egzaminowania diagnostów oraz wzorów dokumentów z tym związanych²⁵.

(dowód: akta kontroli str. 4-21)

2.9. W dokumentacji z kontroli przeprowadzanych przez Starostę nie stwierdzono zapisów świadczących o przeprowadzeniu badania technicznego pojazdu niezgodnie z określonym zakresem i sposobem wykonania oraz wydaniu przez diagnostę zaświadczenia lub dokonania wpisu do dowodu rejestracyjnego pojazdu niezgodnie ze stanem faktycznym.

(dowód: akta kontroli str. 123-124, 342-375)

2.10. W latach 2014–2016 (do zakończenia kontroli) Starosta wydał trzy decyzje cofające diagnostom uprawnienia do przeprowadzania badań technicznych pojazdów. I tak:

- w dniu 21 maja 2014 r. do Starostwa wpłynął prawomocny wyrok²⁶ sądu skazujący diagnostę o nr uprawnień BGR/D/002 na karę pozbawienia wolności za poświadczenie nieprawdy co do okoliczności mających znaczenie prawne, tj. potwierdzenia wykonania badań technicznych dla pojazdu, podczas gdy nie wjeżdżał on na stanowisko diagnostyczne i nie był sprawdzany jego stan techniczny. W związku z powyższym 11 lipca 2014 r., tj. 51 dni po otrzymaniu wyroku, wszczęto postępowanie w sprawie wydania decyzji o cofnięciu uprawnień diagnosty. Decyzją Nr WT.5422.02.D.2014 r.

²⁵ Dz. U. 2014, poz. 1836.

²⁶ Sygn. akt IX K 728/13 z 7 października 2013 r.

z 12 sierpnia 2014 r. cofnięto ww. diagnoście uprawnienia do wykonywania badań technicznych. Na wydanie powyższej decyzji złożono odwołanie do SKO w Łomży, który orzeczeniem Nr SKO.403/16/2014 r. z 12 września 2014 r. utrzymał ją w mocy. Wydane orzeczenie zaskarżono do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, który postanowieniem IISA/Bk 1013/14 z 19 listopada 2014 r. wstrzymał wykonanie zaskarżonej decyzji do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez sąd. Wyrokiem IISA/Bk 1013/14 z 29 stycznia 2015 r. oddalono skargę na ww. decyzję w przedmiocie cofnięcia uprawnień diagnoście. Wyrok uprawomocnił się 3 marca 2015 r. i z tym dniem wykreślono diagnostę z rejestru przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów.

(dowód: akta kontroli str. 4-18, 267-292)

- w dniu 8 grudnia 2014 r. do Starostwa wpłynął wniosek Prokuratury Rejonowej w Grajewie o wszczęcie postępowania administracyjnego w sprawie cofnięcia uprawnień do przeprowadzania badań technicznych pojazdów dla diagnosty o Nr BGR/D/008 wraz z kopią prawomocnego wyroku²⁷ sądu skazującego ww. diagnostę na karę pozbawienia wolności za poświadczenie nieprawdy co do okoliczności mających znaczenie prawne, tj. potwierdzenia wykonania badań technicznych dla pojazdu, podczas gdy nie wjechał on na stanowisko diagnostyczne i nie był sprawdzany jego stan techniczny. W związku z powyższym w tym samym dniu wszczęto postępowanie w sprawie wydania decyzji o cofnięciu uprawnień diagnosty. Decyzją Nr WT.5422.03.D.2014 r. z 30 grudnia 2014 r. cofnięto ww. diagnoście uprawnienia do wykonywania badań technicznych. Strona odwołała się od ww. decyzji do SKO w Łomży, który orzeczeniem Nr SKO.403/3/2015 r. z 23 stycznia 2015 r. utrzymał ją w mocy. Wydane orzeczenie zaskarżono do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, który postanowieniem IISA/Bk 176/15 z 10 kwietnia 2015 r. wstrzymał wykonanie zaskarżonej decyzji do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez sąd. Wyrokiem IISA/Bk 176/15 z 30 lipca 2015 r. oddalono skargę na ww. decyzję w przedmiocie cofnięcia uprawnień diagnoście. Wyrok uprawomocnił się 1 września 2015 r. i z tym dniem wykreślono diagnostę z rejestru przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów.

(dowód: akta kontroli str. 4-18, 293-319)

- w dniu 21 maja 2014 r. do Starostwa wpłynął prawomocny wyrok²⁸ sądu skazujący diagnostę o nr uprawnienia BGR/D/001 na karę pozbawienia wolności za poświadczenie nieprawdy co do okoliczności mających znaczenie prawne, tj. potwierdzenia wykonania badań technicznych dla dwóch pojazdów, podczas gdy nie wjeżdżały one na stanowisko diagnostyczne i nie był sprawdzany ich stan techniczny. W związku z powyższym 11 lipca 2014 r., tj. 51 dni po otrzymaniu wyroku, wszczęto postępowanie w sprawie wydania decyzji o cofnięciu uprawnień diagnosty. Decyzją Nr WT.5422.01.D.2014 r. z 12 sierpnia 2014 r. cofnięto ww. diagnoście uprawnienia do wykonywania badań technicznych. Na wydanie powyższej decyzji złożono odwołanie do SKO w Łomży, który orzeczeniem Nr SKO.403/17/2014 r. z 15 września 2014 r. utrzymał ją w mocy. Wydane orzeczenie zaskarżono do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, który postanowieniem IISA/Bk 1065/14 z 25 listopada 2014 r. wstrzymał wykonanie zaskarżonej decyzji do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez sąd. Do dnia zakończenia kontroli NIK do Starostwa nie wpłynął wyrok sądu w przedmiotowej sprawie.

(dowód: akta kontroli str. 290-292, 318-336)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na wydaniu przez Starostwo decyzji administracyjnych dotyczących cofnięcia uprawnień dwóm diagnostom (BGR/D/001 i BGR/D/002) po 83 dniach od otrzymania wyroków skazujących, co naruszało art. 35 § 2 i § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego²⁹, zgodnie z którymi sprawy powinny być załatwiane niezwłocznie, zaś w przypadkach wymagających postępowania wyjaśniającego, nie później niż w ciągu miesiąca. Z wyjaśnień Naczelnik Wydziału, wynika, że powodem powyższego, było przeoczenie oraz duża ilość innych obowiązków.

(dowód: akta kontroli str. 4-18, 69-74, 267-292, 318-336)

²⁷ Sygn. akt IXK 473/13 z 7 lipca 2014r., Wyrok Sądu Okręgowego (apelacyjnego) Sygn. akt IIK 188/14 z 8 października 2014r.

²⁸ Sygn. akt IX K 728/13 z 7 października 2013 r.

²⁹ Dz. U. 2016, poz. 23 t. j. ustawa zwana dalej „KPA”.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, postępowanie Starosty w sprawie wydawania uprawnień do wykonywania badań technicznych pojazdów.

3. Nadzór nad badaniami technicznymi pojazdów wykonywanymi w SKP

3.1. W Wydziale opracowało plany kontroli na lata 2013–2016, obejmujące m.in. wszystkie działające w tym okresie na terenie Powiatu SKP w przedmiocie zgodności prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorców z przepisami prawa, w tym z wymogami określonymi w art. 83 ust. 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym, prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdów oraz prowadzenia wymaganej dokumentacji. W latach 2014–2015 pracownicy Wydziału skontrolowali wszystkie SKP działające na terenie Powiatu, zgodnie z przygotowanymi harmonogramami.

(dowód: akta kontroli str. 337-340, 342-346)

3.2. Ostatnie pięć SKP do rejestru przedsiębiorców wpisano: BGR/009 – 2 lutego 2011 r., BGR/010 – 24 października 2012 r., BGR/011/P – 9 maja 2014 r., BGR/012/P – 7 sierpnia 2015 r. oraz BGR/013/P – 27 października 2015 r. Pierwsze kontrole, po ujęciu ww. podmiotów do rejestru, przeprowadzono odpowiednio: 13 kwietnia 2011 r., 28 grudnia 2012 r., 1 grudnia 2014 r., 30 listopada 2015 r., tj. 70, 65, 206 oraz 115 dni od ich zarejestrowania. Do dnia zakończenia kontroli NIK Starostwo nie sprawdziło czy SKP Nr BGR/013/P spełnia wymagania w zakresie określonym art. 83b ust 2 pkt. 1 lit. a-c ustawy Prawo o ruchu drogowym, tj. zgodności wyposażenia stacji z wymogami przewidzianymi przepisami prawa, prawidłowości wykonywania badań technicznych i prowadzenia wymaganej dokumentacji. We wszystkich przypadkach jedynymi załącznikami do protokołów kontroli były złożone przez przedsiębiorców, na dzień przeprowadzania czynności kontrolnych, oświadczenia o treści wynikającej z art. 83 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym.

(dowód: akta kontroli str. 341)

3.3. Z treści protokołów kontroli SKP zrealizowanych w latach 2014 – 2015³⁰ wynika, że nie obejmowały one pełnego, wymaganego prawem zakresu określonego w art. 83b ust. 2 pkt 1 lit. a-c ustawy Prawo o ruchu drogowym. W trakcie kontroli realizowanych w 2014 i 2015 roku w żadnej SKP nie sprawdzono prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdów. Z wyjaśnień naczelnik Wydziału wynika, że nie podejmowano również żadnych działań w celu realizacji pełnego zakresu kontroli w tych podmiotach: „(...) z powodu małej liczby pracowników oraz dużego zakresu obowiązków w Wydziale”. Ponadto w żadnym z protokołów nie odniesiono się m.in. do tego czy całe wyposażenie kontrolno-pomiarowe i inne wyposażenie SKP wykorzystywane do prowadzenia badań podane w poświadczeniu TDT znajduje się na terenie stacji oraz czy nie zaszły zmiany stanu faktycznego na podstawie którego została wydana decyzja poświadczająca. Jak wyjaśniła naczelnik Wydziału: „Przedmiotowy zakres zawsze realizowano w ramach przeprowadzanych kontroli na poszczególnych stacjach kontroli pojazdów. W protokołach z czynności kontrolnych nie udokumentowano jednak faktu skontrolowania ww. obszarów z powodu nieopracowania wzoru protokołu z czynności kontrolnych, który precyzyjnie opisywałby rodzaj poszczególnych czynności przeprowadzanych w trakcie kontroli. W przyszłości w protokołach z kontroli SKP szczegółowo będzie opisane, gdzie i jakich czynności dokonano oraz co w ich wyniku ustalono”.

(dowód: akta kontroli str. 69-74, 342-375)

3.4. W 2014 roku we wszystkich, zaś w 2015 w 10 (z 11) przypadkach przedsiębiorcy przedkładali Staroście decyzje Dyrektora TDT poświadczające posiadanie przez nich wyposażenia i warunków lokalowych, wymaganych przepisami prawa do prowadzenia SKP, przed upływem terminu ważności poprzedniego poświadczenia. SKP Nr BGR/003/P uzyskała decyzję Dyrektora TDT poświadczającą posiadanie wyposażenia i warunków lokalowych odpowiednich do zakresu przeprowadzanych badań trzy dni po wygaśnięciu terminu ważności poprzedniego poświadczenia. W tym okresie przeprowadzono 10 badań technicznych pojazdów. W Starostwie nie opracowano mechanizmów kontrolnych

³⁰ Łącznie badaniem objęto 20 protokołów (po 10 w 2014 i 2015 roku) z kontroli SKP przeprowadzonych przez pracowników Wydziału Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych Starostwa Grajewskiego. W 2016 roku, przeprowadzono trzy kontrole w SKP z terenu Powiatu. W dniach 30 marca oraz 1 i 6 kwietnia 2016 r. skontrolowano odpowiednio BGR/011/P, BGR/009 i BGR/006.

w zakresie bieżącego monitorowania upływu terminu ważności poświadczeń TDT na poszczególnych SKP, ponieważ, jak wyjaśniła kierownik Wydziału: „Wcześniej nie było takiej potrzeby. Do grudnia 2015 r. za każdym razem, przed upływem ważności poprzedniego poświadczenia, do Starostwa wpływały nowe decyzje Dyrektora TDT potwierdzające posiadanie przez poszczególne SKP odpowiedniego wyposażenia i warunków lokalowych. Po raz pierwszy (21.12.2015 r.) spotkaliśmy się z sytuacją, że podmiot prowadzący SKP nie uzyskał stosownego poświadczenia z TDT. W przyszłości opracujemy mechanizm uniemożliwiający prowadzenie SKP w przypadku nie przedłożenia przez przedsiębiorcę „nowego” poświadczenia z TDT”.

(dowód: akta kontroli str. 69-74, 376-399)

3.5. W latach 2014–2015 w żadnym przypadku nie skorzystano z możliwości przeprowadzenia kontroli z pominięciem obowiązku wynikającego z art. 79 ust 4 ustawy o swobodzie działalności, tj. zawiadomienia przedsiębiorcy o zamiarze jej przeprowadzenia na 7 dni wcześniej.

(dowód: akta kontroli str. 342-344)

3.6. W Starostwie nie opracowano zasad dokumentowania przebiegu czynności kontrolnych, w tym procedur dotyczących doboru wielkości próby dokumentów do badań, zaś jedynymi załącznikami były składane przez przedsiębiorców, oświadczenia o treści wynikającej z art. 83 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym. W protokołach z kontroli nie udokumentowano sposobu przeprowadzania poszczególnych czynności kontrolnych m.in. nie określano wielkości prób z danych obszarów objętych badaniem, co w konsekwencji powodowało, że z ich treści jednoznacznie nie wynikało na jakiej podstawie ustalano dany stan faktyczny. Organy administracji publicznej mają obowiązek dokumentowania prowadzonych czynności, w taki sposób, aby z nich wynikało jakich czynności dokonał kontrolujący oraz co i w jaki sposób w wyniku tych czynności ustalono. Protokół powinien być traktowany jako dowód przebiegu procesu kontroli. Z wyjaśnień Naczelnik Wydziału wynika, że: „(...) nie opracowano takich procedur, ponieważ do dnia kontroli NIK wydawało się nam, że zapisy w protokołach dotyczące kontroli w poszczególnych zagadnieniach są wystarczające i jednoznaczne (...)”.

(dowód: akta kontroli str. 69-74, 123-124, 342-375)

3.7. Z wyjaśnień Naczelnik Wydziału wynika, że pojedyncza kontrola w SKP, w ramach sprawowanego przez Starostę nadzoru trwała od siedmiu do ośmiu godzin. Z treści protokołów wynika, że działania kontrolne pracowników Wydziału w zakresie zgodności poszczególnych stacji z wymogami ujętymi w art. 83 ust 3 pkt. 1-3 ustawy Prawo o ruchu drogowym przeprowadzano poprzez przyjęcie od przedsiębiorców oświadczeń o treści wynikającej z ww. przepisu (dotyczy to również pierwszych kontroli po wpisaniu podmiotu do rejestru). Nie odnotowano przypadków, aby zakres uprawnień diagnostów był niezgodny z zakresem badań do jakich uprawnione były poszczególne stacje.

(dowód: akta kontroli str. 69-74, 123-124, 342-375)

W latach 2014 – 2015 w treści upoważnień do przeprowadzenia kontroli w poszczególnych SKP wskazano nieprawidłową podstawę prawną, tj. art. 108 zamiast art. 83b ust. 2 ustawy Prawo o ruchu drogowym. Z wyjaśnień Naczelnik Wydziału wynika, że spowodowane to było rutyną i przeoczeniem.

(dowód: akta kontroli str. 71-74, 342-344, 354, 361, 367)

3.8. W latach 2014–2015 w ramach czynności kontrolnych przeprowadzanych w poszczególnych SKP z terenu Powiatu pracownicy Wydziału sprawdzali m.in.: czy wyposażenie kontrolno-pomiarowe wykorzystywane do przeprowadzenia badań, podane w poświadczeniach TDT znajdowało się na w poszczególnych SKP, posiadanie ważnych świadectw legalizacji urządzeń będących na wyposażeniu stacji oraz instrukcji obsługi w języku polskim wszystkich urządzeń znajdujących się na wyposażeniu stacji, a także umieszczenie w widocznym miejscu wykazu diagnostów, czynności kontrolnych, kryteriów oceny stanu technicznego pojazdów czy tabeli opłat. W żadnym z protokołów z przeprowadzonych w ww. okresie kontroli SKP nie wynika, aby sprawdzano m.in. czy poszczególne stacje dysponują ważnymi protokołami badań urządzeń podlegających okresowemu badaniu przeprowadzanemu przez właściwy organ dozoru technicznego, czy zapewniono archiwizowanie danych, poprawność wystawiania niektórych rodzajów zaświadczeń z wykonywanych badań pojazdów, a także czy wyposażenie technologiczne

stanowisk kontrolnych (ogólne oświetlenie elektryczne, sprężone powietrze, odprowadzenie ścieków, wentylacja, indywidualne wyciągi spalin, ogrzewanie, czujniki alarmowe gazu) spełniało przewidziane prawem wymagania. Ponadto w trakcie przeprowadzonej w 2015 roku kontroli stwierdzono, że SKP BGR/012 wykonywało co najmniej od 6 do 30 listopada 2015 r. badania³¹ techniczne za pomocą analizatora spalin nie wymienionego w protokole z kontroli TDT będącego podstawą do uzyskania wymaganego prawem poświadczenia.

(dowód: akta kontroli str. 71-74, 342-375, 491-497)

3.9. Na terenie Powiatu w latach 2014–2015 działały trzy podstawowe SKP (BGR/001/P, BGR/003/P oraz BGR/005/P), które na podstawie art. 5 ust 3 ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym, do 31 grudnia 2015 r. posiadały możliwość wykonywania niektórych dodatkowych badań zastrzeżonych dla okręgowych SKP. Pierwsze dwie placówki przed końcem 2015 roku uzyskały stosowne poświadczenia TDT odnośnie posiadania odpowiednich warunków lokalowych i wyposażenia technicznego w zakresie prowadzenia podstawowych stacji kontroli pojazdów, zaś trzecia otrzymała je 29 lutego 2016 r. co szerzej opisano w pkt. 1.9. niniejszego wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 4-18, 75-77, 365-367)

3.10. We wszystkich protokołach z kontroli przeprowadzanych w latach 2014–2015 w zakresie zgodności prowadzenia wymaganej dokumentacji z przepisami prawa odnotowywano jedynie formę³² w jakiej był prowadzony rejestr badań oraz stwierdzano, że: „Sprawdzono wrywkowo za 2014 lub 2015 rok rejestr badań technicznych do dnia przeprowadzenia kontroli.” W Starostwie nie opracowano procedur dotyczących doboru wielkości próby do badań. Z wyjaśnień naczelnik Wydziału wynika, że: „(...) nie opracowano takich procedur, ponieważ do dnia kontroli NIK wydawało się nam, że zapisy w protokołach kontroli dotyczące poszczególnych zagadnień są wystarczające”. W zakresie wydawania zaświadczeń stwierdzano, że poszczególne SKP wydają zaświadczenia o przeprowadzonym badaniu technicznym zgodnie ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie sposobu przeprowadzania badań technicznych pojazdów oraz wzorów dokumentów stosowanych przy tych badaniach³³.

W protokołach z przeprowadzonych kontroli nie opisano, w jaki sposób i w jakim zakresie realizowano poszczególne czynności. Z wyjaśnień Naczelnik Wydziału wynika, że rokrocznie sprawdzano czy całe wyposażenie kontrolno-pomiarowe i inne wyposażenie SKP wykorzystywane do prowadzenia badań podane w poświadczeniu TDT znajdowało się na terenie poszczególnych SKP oraz czy nie zachodziły zmiany stanu faktycznego na podstawie którego zostały wydane decyzje poświadczające. Sprawdzano również prawidłowość pobierania opłat za przeprowadzane badania oraz wyliczanie i odprowadzanie opłaty ewidencyjnej. Stwierdziła ponadto, że „W protokołach z czynności kontrolnych nie udokumentowano jednak faktu skontrolowania ww. obszarów z powodu nieopracowania wzoru protokołu z czynności kontrolnych, który precyzyjnie opisywałby rodzaj poszczególnych czynności przeprowadzanych w trakcie kontroli. W przyszłości w protokołach z kontroli SKP szczegółowo będzie opisane, gdzie i jakich czynności dokonano oraz co w ich wyniku ustalono”. W żadnym przypadku nie stwierdzono uchybień.

(dowód: akta kontroli str. 71-74, 342-375)

Natomiast w żadnym z 20 badanych protokołów, w tym dotyczących 10 okręgowych SKP, nie odniesiono się do poprawności wystawiania zaświadczeń z wykonywania badań pojazdów takich jak „SAM”, ADR, autobusów dla których prędkość wynosi 100 km/h, pierwszych badań w zakresie prawidłowości sporządzonego dokumentu identyfikacji pojazdu, dysponowania przez przedsiębiorców prowadzących SKP ważnymi protokołami badań urządzeń podlegających okresowemu badaniu przeprowadzanemu przez właściwy organ dozoru technicznego, poprawności wystawiania zaświadczeń o negatywnym wyniku badań, zapewnienia archiwizowania danych w poszczególnych stacjach, prawidłowości prowadzenia rejestru tabliczek znamionowych, posiadania przez przedsiębiorców kopii

³¹ W okresie tym przeprowadzono 34 badania techniczne pojazdów.

³² Wszystkie SKP z terenu powiatu prowadziły rejestry w formie elektronicznej.

³³ Dz. U. z 2012 r., poz. 996 ze zm. – zwane dalej rozporządzeniem w sprawie sposobu przeprowadzania badań technicznych pojazdów.

decyzji w sprawie pozwolenie na użytkowanie obiektu budowlanego, w którym umiejscowiono SKP, a także czy wyposażenie technologiczne stanowisk kontrolnych (ogólne oświetlenie elektryczne, sprężone powietrze, odprowadzenie ścieków, wentylacja, indywidualne wyciągi spalin, ogrzewanie, czujniki alarmowe gazu) spełniało przewidziane prawem wymogi. (dowód: akta kontroli str. 71-74, 342-375)

3.11. Starostwo w ramach sprawowanego nadzoru nie występowało do SKP z terenu Powiatu o cykliczne przesyłanie rejestrów badań technicznych. Z wyjaśnień Naczelnik Wydziału wynika, że: *„Nie występowało do SPK działających na terenie Powiatu o cykliczne przesyłanie rejestrów badań technicznych w celu ich analizowania z powodu braku odpowiedniego oprogramowania, niezbędnego do odczytywania rejestrów z przekazywanych nośników, jak również braku czasu na tego typu działania z powodu dużej liczby innych zadań realizowanych przez pracowników Wydziału. Nawet gdyby SKP przekazywały nam stosowne rejestry to na dzień dzisiejszy i tak nie moglibyśmy ich odczytać”*.

W konsekwencji brak takiego oprogramowania utrudnia sprawowanie rzetelnego nadzoru na działalnością SKP, a w szczególności uniemożliwia uzyskanie archiwalnych danych w przypadkach gdyby zaistniała taka konieczność. (dowód: akta kontroli str. 71-74)

3.12. W żadnej z 20 przeprowadzanych w latach 2014–2015 kontroli nie sprawdzano prawidłowości wykonywania przez diagnostów badań technicznych pojazdów. Nie podejmowano również żadnych działań w celu realizacji tego zakresu kontroli w poszczególnych stacjach z terenu Powiatu, co szerzej opisano w pkt. 3.3. niniejszego wystąpienia. (dowód: akta kontroli str. 71-74, 342-375)

Z wyjaśnień uzyskanych od Naczelnik Wydziału wynika, że w 2014 roku ogółem 95 badań technicznych, przeprowadzonych przez poszczególne stacje z terenu Powiatu, zakończyło się wynikiem negatywnym, z tego: dwa w SKP nr BGR/006, 12 w SKP nr BGR/007, 24 w SKP nr BGR/008, 50 w SKP nr BGR/009, dwa w SKP nr BGR/010 oraz pięć w SKP nr BGR/011/P. Natomiast w 2015 roku liczba przedmiotowych badań wyniosła ogółem 100, z tego jedno przeprowadzono w SKP nr BGR/006, cztery w SKP nr BGR/0047, 12 w SKP nr BGR/008, 63 w SKP nr BGR/009, po cztery w SKP nr BGR/010 i BGR/012/P, siedem w SKP nr BGR/011/P oraz pięć w SKP nr BGR/0132/P. Jak wyjaśniła Naczelnik Wydziału: *„Nigdy nie występowało do poszczególnych SKP o informacje dotyczące ilości przeprowadzonych badań z wynikiem negatywnym. Dopiero w trakcie kontroli NIK pozyskano tego typu informacje. Z powodu małej liczby pracowników i dużej ilości obowiązków nigdy nie analizowano ilości badań negatywnych w stosunku do średniej powiatowej w odniesieniu do poszczególnych SKP”*. (dowód: akta kontroli str. 71-74, 400)

3.13. Na podstawie zawartego porozumienia³⁴ Starosta Grajewski powierzył zrealizowanie czynności kontrolnych określonych w art. 83b ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym, w ramach wykonywanego nadzoru nad stacjami kontroli pojazdów, Dyrektorowi TDT. W dniach 30 marca oraz 1 i 6 kwietnia 2016 r. upoważnieni pracownicy Starostwa wraz z inspektorem Transportowego Dozoru Technicznego przeprowadzili kontrole w trzech SKP działających na terenie Powiatu (odpowiednio SKP Nr BGR/011/P, BGR/009 oraz BGR/006). Z treści dwóch protokołów z kontroli wynika, że w czynności kontrolne obejmowały pełny zakres określony w art. 83b ust. 2 pkt 1 lit. a-c ustawy Prawo o ruchu drogowym (SKP Nr BGR/009 oraz BGR/006), zaś w jednym przypadku, z powodu braku auta nie zweryfikowano prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdu. W obu przypadkach badania pojazdów zakończono wynikiem pozytywnym. W żadnym z protokołów nie stwierdzono uchybień. (dowód: akta kontroli str. 401-489)

3.14. W latach 2014–2015 w trakcie przeprowadzania kontroli w poszczególnych SKP z terenu Powiatu, stwierdzono nieprawidłowości dotyczące m.in. nie wywieszania na stacjach wykazów diagnostów przeprowadzających badania (BGR/0012, BGR/008, BGR/007, BGR/005/P, BGR/003/P, BGR/001/P) czy kopii zaświadczeń potwierdzających wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących SKP (BGR/003/P, BGR/001/P). (dowód: akta kontroli str. 490)

³⁴ Porozumienie zawarto 4 marca 2016 r. na podstawie, którego przeprowadzono kontrole w trzech SKP położonych na terenie powiatu.

3.15. Spośród 20 kontroli zrealizowanych przez Starostę w latach 2014–2015 w sześciu przypadkach wydano zalecenia pokontrolne (wszystkie w 2015 roku)³⁵, z tego tylko w jednym przypadku (BGR/003/P) wyegzekwowano ich realizację. W pozostałych pięciu przypadkach przedsiębiorcy nie informowali Starosty o zrealizowaniu zaleceń. Nie przeprowadzono również dodatkowych kontroli w celu sprawdzenia realizacji wydanych zaleceń. (dowód: akta kontroli str. 342-375)

W okresie objętym kontrolą nie stwierdzono przypadków występowania przedsiębiorców prowadzących SKP z wnioskami do Starosty o zawieszenie działalności na czas niezbędny do przedłużania ważności m.in. świadectw legalizacji przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej, stanowiących wyposażenie SKP.

(dowód: akta kontroli str. 123-124)

3.16. W latach 2004–2016 (do końca lutego) do Starostwa nie wpłynęły skargi dotyczące prowadzenia badań / działalności SKP funkcjonujących na terenie Powiatu. Przypadek wykreślenia przedsiębiorcy z rejestru z powodu nie spełnienia wymagań określonych w art. 83 ust. 3 pkt 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym, opisano w pkt. 1.9. niniejszego wystąpienia. (dowód: akta kontroli str. 123-124)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W latach 2014-2015 we wszystkich 20 protokołach z czynności kontrolnych realizowanych w poszczególnych SKP nie udokumentowano sposobu przeprowadzenia niektórych czynności kontrolnych, m.in. wielkości próby z danego obszaru kontroli, a także, mimo wydawania w 2015 roku sześciu przedsiębiorcom zaleceń pokontrolnych, nie wyznaczano kontrolowanym podmiotom terminu ich realizacji, co naruszało art. 83b ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo o ruchu drogowym. Ponadto, poza jednym przypadkiem, nie egzekwowano realizacji zaleceń pokontrolnych. Jak wyjaśniła naczelnik Wydziału: *„Powyższe wynikało z przeoczenia spowodowanego małą liczbą pracowników, dużą ilością innych obowiązków oraz potrzebą szybkiego przeprowadzenia czynności kontrolnych u poszczególnych przedsiębiorców”*.

Niewyznaczenie terminu, pozbawiało Starostę możliwości wydania decyzji o zakazie prowadzenia działalności, w sytuacji gdyby przedsiębiorca nie usunął naruszeń zgodnie z art. 83b ust. 2 pkt 3 lit b ww. ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 71-74, 342-375, 491-497)

2. W latach 2014–2015 nadzór Starosty nad SKP określony w art. 83b ust 2 pkt. 1 lit a-c ustawy Prawo o ruchu drogowym był sprawowany w niepełnym zakresie, ponieważ w żadnej z 20 skontrolowanych w tym okresie przez pracowników Starostwa SKP nie zweryfikowano prawidłowości wykonywania przez diagnostów badań technicznych pojazdów, co naruszało art. 83b ust. 2 pkt. 1 lit. b ustawy Prawo o ruchu drogowym. Ponadto nie sprawdzano: poprawności wystawiania zaświadczeń z wykonywania badań pojazdów takich jak „SAM”, ADR, autobusów dla których prędkość wynosi 100 km/h, pierwszych badań w zakresie prawidłowości sporządzonego dokumentu identyfikacji pojazdu³⁶, poprawności wystawiania zaświadczeń o negatywnym wyniku badań (czy sposób przeprowadzenia badania i rodzaj uszkodzeń dawał podstawę do zatrzymania dowodu), prawidłowości prowadzenia rejestru tabliczek znamionowych, stanu wyposażenia technologicznego stanowisk kontrolnych (ogólne oświetlenie elektryczne, sprężone powietrze, odprowadzenie ścieków, wentylacja, indywidualne wyciągi spalin, ogrzewanie, czujniki alarmowe gazu), zapewnienia archiwizowania danych w poszczególnych stacjach oraz dysponowania przez poszczególnych przedsiębiorców ważnymi protokołami badań urządzeń podlegających okresowemu badaniu przeprowadzanemu przez właściwy organ dozoru technicznego, a także posiadania przez nich kopii decyzji w sprawie pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego, w którym umiejscowiono SKP, co było niezgodne z art. 83b ust 2 pkt 1 lit. a i c ww. ustawy. Jak wyjaśniła Naczelnik Wydziału: *„Brak kontroli w poszczególnych SKP w ww. obszarach wynikał jedynie z przeoczenia spowodowanego małą liczbą*

³⁵ Dotyczyły to SKP: Nr BGR/012/P, BGR/008, BGR/007, BGR/005/P, BGR/003/P oraz BGR/001/P.

³⁶ Dotyczyło to okręgowych SKP.

pracowników realizujących przedmiotowe kontrole oraz dużą ilością innych obowiązków". (dowód: akta kontroli str. 71-74, 342-375, 491-497)

3. Starostwo nie podjęło działań w celu wydania decyzji o zakazie prowadzenia SKP przez przedsiębiorcę³⁷, mimo że w okresie od 23 do 25 listopada 2015 r. wykonywała ona działalność gospodarczą bez posiadania poświadczenia TDT wymaganego w art. 83 ust. 3 pkt 5 ustawy Prawo o ruchu drogowym³⁸. Termin ważności poprzedniej decyzji upłynął 22 listopada 2015 r. Z wyjaśnień Naczelnik Wydziału wynika, że: „Nie podejmowaliśmy żadnych działań wobec spółki prowadzącej SKP/BGR/003/P, ponieważ 21 listopada 2015 r. dostarczono do Starostwa protokół z badań TDT z 17 listopada 2015 r. stwierdzający, że wyposażenie i warunki lokalowe stacji są zgodne z wymogami do zakresu przeprowadzanych badań. W mojej ocenie w tym stanie rzeczy pozytywna decyzja Dyrektora TDT była formalnością. W ww. okresie przeprowadzono na tej stacji 10 badań technicznych pojazdów”. (dowód: akta kontroli str. 71-74, 342-344, 376-399)

Zdaniem NIK brak aktualnego poświadczenia TDT, wymaganego art. 83 ust. 3 pkt 5 ustawy Prawo o ruchu drogowym, stanowi rażące naruszenie warunków wykonywania działalności gospodarczej, zaś wykonywanie badań przez SKP po upływie jego ważności powinno skutkować podjęciem przez organ nadzorujący działań w celu wykreślenia przedsiębiorcy z rejestru działalności regulowanej. Ponadto jeżeli przedsiębiorca prowadzący SKP został wpisany do rejestru działalności gospodarczej, a następnie przestał spełniać ustawowe wymogi warunkujące wpis, to badania techniczne były wykonywane z naruszeniem prawa.

4. W latach 2014–2015 w trzech SKP (z 11 działających w tym okresie na terenie Powiatu), czynności kontrolne przeprowadzono po upływie 12 miesięcy od zakończenia ostatnich kontroli (opóźnienie wynosiło od pięciu do 13 dni), mimo że zgodnie z art. 83b ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym Starosta, w ramach wykonywanego nadzoru, powinien przeprowadzać kontrole w poszczególnych stacjach raz w roku. Jak wyjaśniła naczelnik Wydziału: „Zawsze staraliśmy się przeprowadzać kontrole w odstępach nie dłuższych niż rok. Z powodu dużej ilości zadań i małej liczby pracowników nie zawsze udawało się nam dochować tego terminu. Jego przekroczenia nie były duże i wynosiły od pięciu do 13 dni po upływie roku od ostatniej kontroli. Według mnie postępowaliśmy zgodnie z przepisami ustawy i zawsze kontrole były przeprowadzane co najmniej raz w roku”. (dowód: akta kontroli str. 71-74, 498)

Zdaniem NIK poprzez rok należy rozumieć okres czasu równy okresowi kolejnych 12 miesięcy. Sformułowanie „co najmniej raz w roku” użyte w art. 83b ust. 2 pkt 1 ww. ustawy oznacza termin ciągły (liczony bez przerwy), a więc kończący się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zauważyła, że w latach 2014 – 2015 w treści upoważnień do przeprowadzenia kontroli w poszczególnych SKP wskazano nieprawidłową podstawę prawną, tj. art. 108 zamiast art. 83b ust. 2 ustawy Prawo o ruchu drogowym. Z wyjaśnień Naczelnik Wydziału wynika, że spowodowane to było rutyną i przeoczeniem.

(dowód: akta kontroli str. 71-74, 342-344, 354, 361, 367)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie nadzór Starosty nad stacjami kontroli pojazdów.

4. Postępowania dotyczące zatrzymanych dowodów rejestracyjnych z powodu złego stanu technicznego pojazdów

Opis stanu
faktycznego

4.1. Starostwo, w związku z przesyłanymi przez organy ruchu drogowego zatrzymanymi dowodami rejestracyjnymi pojazdów nie posiadało dokumentów potwierdzających przeprowadzanie analiz pod kątem powodów ich przekazania i miejsca wykonywania ostatnich badań technicznych pojazdów, którym takie dowody zatrzymano. Z wyjaśnień Starosty Grajewskiego wynika, że: „Powołując się na art. 132 pkt 1 ustawy prawo o ruchu drogowym organy kontroli ruchu drogowego zatrzymują dowody rejestracyjne i przesyłają do wydziału komunikacji. Zgodnie z art. 132 pkt 6 ustawy prawo o ruchu drogowym zwrot zatrzymanego dokumentu (dowodu rejestracyjnego) następuje niezwłocznie po ustaniu

³⁷ Dotyczy to SKP Nr BGR/003/P.

³⁸ Stacja uzyskała pozytywną opinię decyzją Nr TDT-P-2136/15 z 26 listopada 2015 r.

przyczyny uzasadniającej jego zatrzymanie. Pracownicy wydziału komunikacji dokonywali analiz przyczyn zatrzymania dokumentów komunikacyjnych i konsultowali telefonicznie z diagnostami, którzy dokonywali ostatnich badań technicznych pojazdów”.

(dowód: akta kontroli str. 539-540)

4.2. Na dzień 5 lutego 2016 r. Starostwo dysponowało ogółem 523 dowodami rejestracyjnymi zatrzymanymi w latach 2000–2016 przez organy ruchu drogowego, z tego 31 zatrzymanymi w 2014, 56 w 2015 oraz 19 w 2016 roku. Ogółem w latach 2010–2016 (na dzień 15 stycznia) liczba przesłanych Staroście dowodów rejestracyjnych zatrzymanych przez organy ruchu drogowego lub diagnostów wyniosła 3 183 szt. Przeprowadzona w toku kontroli analiza zatrzymanych i przechowywanych w Starostwie dowodów rejestracyjnych (ogółem 106 szt. z lat 2014–2016) wykazała, że czterokrotnie zatrzymano je z powodu m.in. usterek układu hamulcowego i wydechowego pojazdów w terminie do dwóch miesięcy od dnia wykonania ostatniego badania. *(dowód: akta kontroli str. 529-536, 541)*

4.3. Starostwo nie udostępniało w trybie art. 80d ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy Prawo o ruchu drogowym danych lub informacji zgromadzonych w ewidencji. Pracownicy Wydziału zajmujący się sprawami związanymi z rejestracją pojazdów w trakcie wykonywanych czynności mieli stały dostęp do informacji o właścicielach pojazdów i w bieżącej pracy korzystali z Centralnej Ewidencji Pojazdów (dalej: „CEP”). W Starostwie nie przeprowadzano analiz zatrzymanych dowodów rejestracyjnych pod kątem ustalenia, czy właściciele pojazdów w wyznaczonym terminie przedstawili je do badań technicznego m.in. w celu wyeliminowania potencjalnie niesprawnych pojazdów z ruchu publicznego. Jednak zdaniem Starosty: *„Brak jest podstaw prawnych, które umożliwiałyby skierowanie pojazdu na badanie techniczne w wyznaczonym terminie. W stosunku do właścicieli pojazdów, którzy nie odebrali dowodu rejestracyjnego zatrzymanego przez organy ruchu drogowego nie podejmowano żadnych czynności. Działania Starosty są określone obowiązującymi przepisami prawa (...). W obowiązującym stanie prawnym nie ma przepisu nakazującego odebranie zatrzymanego dowodu rejestracyjnego w określonym terminie. Z informacji ogólnodostępnych wiadomo, że Policja posiada dostęp do bazy CEP, w której urzędnicy odnotowują fakt zatrzymania i odbioru dowodu rejestracyjnego. W trakcie czynności kontrolnych policjant jest w stanie ustalić, czy pojazd posiada aktualne badanie techniczne, ważną polisę OC oraz czy kierujący jest w posiadaniu dowodu rejestracyjnego”.*

(dowód: akta kontroli str. 539-540)

Z informacji uzyskanej z Prokuratury Rejonowej w Grajewie wynika, że w jedynie 2014 roku prowadzono dwie sprawy (Ds. 846/14 i 233/14) dotyczące poświadczenia nieprawdy przez diagnostów.

(dowód: akta kontroli str. 527-528)

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nie stwierdzono nieprawidłowości.

Nieudokumentowanie m.in. analiz dotyczących powodów zatrzymania dowodów rejestracyjnych, czy miejsca wykonywania ostatnich badań technicznych pojazdów, którym takie dowody zatrzymano, uniemożliwia organowi nadzoru wychwycenie ewentualnych nieprawidłowości, które mogłyby być wykorzystane w trakcie kontroli działalności poszczególnych SKP.

5. Przygotowanie organizacyjno-kadrowe Starostwa do sprawowania nadzoru nad SKP

Opis stanu
faktycznego

5.1. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Starostwa³⁹ zadania dotyczące m.in. nadzoru nad badaniami technicznymi, a także zatrzymanymi dowodami rejestracyjnymi realizował Wydział Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych. Wydziałowi temu powierzono⁴⁰ również zadania wynikające z ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz z ustawy o swobodzie działalności, tj. m.in.:

- wydawanie i cofanie uprawnień diagnostom do wykonywania badań technicznych, wydawanie decyzji o zakazie prowadzenia przez przedsiębiorcę SKP (realizowane

³⁹ Regulamin organizacyjny przyjęty uchwałą nr IV/27/03 Rady Powiatu Grajewskiego z dnia 1 lutego 2003 roku w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Grajewie..

⁴⁰ Zgodnie z Zarządzeniem Nr 11/2001 Starosty Grajewskiego z 3 kwietnia 2001 r. w sprawie podziału na wewnętrzne komórki organizacyjne oraz szczegółowego zakresu działania Wydziału Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych.

zgodnie z zakresem obowiązków przez Naczelnik Wydziału), prowadzenie rejestru przedsiębiorców prowadzących SKP, wydawanie zaświadczeń o dokonaniu wpisu do tego rejestru (zadania realizowane przez jednego pracownika Wydziału),

- sprawowanie nadzoru nad SKP - kontrole w zakresie zgodności SKP z wymaganiami art. 83 ust. 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym (realizowane przez dwóch pracowników Wydziału),
- przyjmowanie do depozytu zatrzymanych dowodów rejestracyjnych i pozwoleń czasowych i ich zwracanie w przypadku ustania przyczyny uzasadniającej ich zatrzymanie oraz kierowanie pojazdów na dodatkowe badania techniczne (zadania realizowane przez czterech pracowników Wydziału)
- przekazywanie do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej danych o wpisie do rejestru przedsiębiorców prowadzących SKP, zakazie prowadzenia SKP oraz wykreśleniu z rejestru działalności regulowanej (zadanie realizowane przez jednego pracownika Wydziału). (dowód: akta kontroli str. 499- 515)

5.3. W latach 2014-2016 w Urzędzie nie opracowano pisemnych procedur określających sposób postępowania pracowników Starostwa w przypadkach wpisu i prowadzenia rejestru SKP, nadawania uprawnień diagnostom oraz postępowania z zatrzymanymi dowodami rejestracyjnymi. Nie opracowano także instrukcji dla wnioskodawców zawierających m.in. informacje o warunkach i dokumentach wymaganych przy wpisie do rejestru SKP. Naczelnik Wydziału wyjaśniła, że *„Nie opracowano tych procedur, ponieważ przepisy prawa tego nie wymagają, w ponadto w tym zakresie są one precyzyjne i zrozumiałe dla pracowników Wydziału Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych. Pracownicy Wydziału posiadają niezbędną wiedzę i udzielają klientom Starostwa wyczerpujących informacji w zakresie uzyskania wpisu do rejestru stacji kontroli pojazdów (...) czy zwrotu zatrzymanego dowodu rejestracyjnego”*.

Starostwo nie opracowano również szczegółowej procedury odnoszącej się wyłącznie do planowania i wykonywania czynności kontrolnych w SKP,. Naczelnik Wydziału wyjaśniła, że: *„Obowiązujące przepisy prawa nie wymagają opracowania takich procedur. (...) ustawa – Prawo o ruchu drogowym wraz z aktami wykonawczymi określa precyzyjnie częstotliwość i zakres kontroli stacji kontroli pojazdów. Wymienia także przypadki, w których właściwy organ wydaje decyzje o zakazie prowadzenia stacji kontroli pojazdów oraz w których cofa diagnoście uprawnienia do wykonywania badań technicznych”*.

(dowód: akta kontroli str. 516, 518)

5.4. W latach 2014-2015 kontrole w zakresie zgodności SKP z wymaganiami art. 83 ust. 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym przeprowadzało dwóch pracowników Wydziału. Zarówno Naczelnik jak i pracownik Wydziału, którzy uczestniczyli we wszystkich realizowanych kontrolach w SKP położonych na terenie Powiatu posiadali wykształcenie wyższe ekonomiczne (ukończyli odpowiednio Wydział Ekonomiczny Uniwersytetu w Białymstoku oraz Wyższą Szkołę Ekonomiczną w Białymstoku).

5.5. Pracownicy Wydziału przeprowadzający w latach 2014–2015 kontrolę SKP (dwie osoby) uczestniczyli w 17 szkoleniach poszerzających wiedzę do wykonywania tego typu działań. Pomimo, że osoby wykonujące czynności kontrolne w poszczególnych SKP, odbyły przedmiotowe szkolenia obejmujące swoim zakresem ogół zagadnień określonych w art. 83 ust. 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym, to skala i zakres ustalonych nieprawidłowości mogą świadczyć o istnieniu deficytów w przygotowaniu tych pracowników do realizacji zadań kontrolnych w SKP. (dowód: akta kontroli str. 517-523)

5.6. W latach 2014–2015 Wydział przeprowadził kolejno 29 i 30 kontroli planowych, w tym odpowiednio po 10 kontroli SKP wskazanych w art. 83b ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym, po osiem kontroli ośrodków szkolenia kierowców określonych w art. 44 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami⁴¹ oraz 11 i 12 kontroli przewoźników drogowych zgodnie z art. 84 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym⁴². Zgodnie z realizowanymi zakresami obowiązków ww. kontrole przeprowadzało

⁴¹ Dz. U. z 2015 r., poz. 155 ze zm.

⁴² Dz. U. z 2013 r., poz. 1414 ze zm.

pięciu pracowników z ogółem odpowiednio ośmiu i dziewięciu zatrudnionych w Wydziale osób w ww. okresie. (dowód: akta kontroli str. 517)

5.7. Starosta Grajewski nie skorzystał z możliwości określonej w art. 83b ust. 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym i nie powierzył w drodze porozumienia przeprowadzania czynności kontrolnych SKP Dyrektorowi Transportowego Dozoru Technicznego z powodu braku funduszy. NIK zauważa, że do końca 2014 roku kontrole realizowane przez Dyrektora TDT przeprowadzane były bezpłatnie, zaś od 2015 r. opłata za kontrolę jednej SKP wynosi 500 zł. (dowód: akta kontroli str. 524, 539-540)

5.8. W latach 2014-2016 w Wydziale Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych nie przeprowadzono kontroli wewnętrznych dotyczących rozpatrywania wniosków o wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących SKP oraz prowadzenia akt rejestrowych, wydawania uprawnień do wykonywania badań technicznych pojazdów, sprawowanego nadzoru nad SKP lub postępowań dotyczących zatrzymanych dowodów rejestracyjnych. Naczelnik Wydziału Organizacyjnego wyjaśnił, że: „W Starostwie Powiatowym w Grajewie kontrola działań poszczególnych wydziałów, jednostek organizacyjnych Powiatu i powiatowych służb, inspekcji i straży przeprowadzana jest przez audytora. Usługa ta zlecana jest zewnętrznemu podmiotowi. Za koordynację działalności kontrolnej odpowiada Naczelnik Wydziału Organizacyjnego.

W Wydziale Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych nie przeprowadzono audytu w zakresie wymienionych w piśmie zagadnień, ponieważ na podstawie przeprowadzanej przez audytora analizy zagrożeń, Starosta dokonał wyboru do kontroli innych, niż wymienione w piśmie zagadnień i innych komórek organizacyjnych”.

(dowód: akta kontroli str. 525-526)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Zdaniem NIK skala ustalonych nieprawidłowości w sposobie realizacji zadań kontrolnych przez pracowników Starostwa (co szczegółowo opisano w pkt. 3 sekcji „Ustalone nieprawidłowości”) świadczy o istnieniu zagrożeń w zakresie właściwego wywiązywania się pracowników Starostwa z obowiązku sprawowania nadzoru nad SKP, a brak audytu w Wydziale Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych mógł mieć wpływ na realizację zadań (co szczegółowo opisano w pkt 3 niniejszego wystąpienia).

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Pracownicy Wydziału Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych, mimo uczestnictwa w szkoleniach obejmujących swoim zakresem ogół zagadnień określonych w art. 83 ust. 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym, nie realizowali czynności kontrolnych w pełnym zakresie wynikającym z art. 83b ust 2 ww. ustawy. Takie postępowanie może świadczyć o istnieniu deficytów w ich przygotowaniu do realizacji zadań kontrolnych w SKP, zaś nieprzeprowadzenie audytu w Wydziale uniemożliwiło zidentyfikowanie przyczyn niewłaściwej realizacji przypisanych im zadań.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagę wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴³, wnosi o:

1. Wykreślanie z rejestru przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów w przypadku rażącego naruszenia przez nich warunków wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia SKP,
2. Wyznaczanie kontrolowanym podmiotom terminu realizacji zaleceń pokontrolnych oraz ich egzekwowanie,
3. Sprawowanie nadzoru nad stacjami kontroli pojazdów w pełnym zakresie określonym w art. 83b ust 2 pkt. 1 lit a-c ustawy Prawo o ruchu drogowym,

⁴³ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096. Ustawa zwana dalej „ustawą o NIK”.

4. Wyeliminowanie nieprawidłowości w pracy Wydziału Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych, zwłaszcza w zakresie sposobu przeprowadzania czynności kontrolnych w SKP.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

Obowiązek
poinformowania NIK o
sposobie
wykorzystania uwag i
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 20 czerwca 2016 r.

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR

Agata Ciupa

.....
podpis

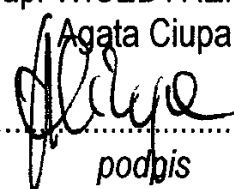
Na podstawie art. 35c ww. ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli w dniu 20 czerwca 2016 r. dokonano sprostowania następujących oczywistych omyłek rachunkowych w wystąpieniu pokontrolnym Nr LBI.410.003.02.2016 sporządzonym 22 kwietnia 2016 r. z przeprowadzonej w Starostwie Powiatowym w Grajewie kontroli Nr P/16/028 – „Dopuszczenie pojazdów do ruchu drogowego”. I tak:

1. *na stronie 5 w przypisie wierszu 2 od dołu liczbę 52 zastępuje się liczbą 51,*
2. *na stronie 7 w wierszu 2 od dołu liczbę 52 zastępuje się liczbą 51,*
3. *na stronie 8 w wierszu 19 od dołu liczbę 52 zastępuje się liczbą 51.*

Białystok, dnia 20 czerwca 2016 r.

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR

Agata Ciupa

.....
podpis

